

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Capvt IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

DE RETI. FIDE ORT. 112

veram sapientiam. Siquidem vera sapi-
entia verus veri Dei cultus est. Cum i-
taq; quia hæretici sunt, veram fidē non
habeant, & idcirco Christiani non sint,
haud quaquā veram sapientiam (quę ve-
rus veri Dei cultus est) possident. Soli i-
gitur catholici, qui in castris Ecclesię
catholicę sunt & perseverant, hac gau-
dent sapientia. Et quia cultus Dei du-
plex est, nempe interior, quo colitur fi-
de spe & charitate, quem apud vos non
esse probauimus, & exterior qui in cere-
monijs quibusdam consistit, compre-
hendens etiam sub se sacramenta, conse-
quitur quoq; apud vos hunc exteriorē
cultum non esse, eò quòd rectū sacra-
mentorum vsum non habeatis, quem-
admodum superius probatum legisti.
Proinde cū neq; interiorē cultum, neq;
etiam rectum cultum Dei exteriorē ha-
beatis, impossibile est apud vos synce-
rissimam illam sapientiam esse.

CAPVT III.

CAeterum quantū ad cęremonias
attinet, cōstat vestras ecclesię cę-
remonias ritus atque consuetudines
reie-

Cultus du-
plex inte-
rior & ex-
terior.

lib. 2. cap. 3.
& 4. &c.

Cęremo-
nię catho-
licę apud
Luthera-
nos subla-
tę.

IOANN. SLO. GEF.

reiecisse, repudiasse atque abrogasse. Nam quicquid catholicum haectenus in Ecclesia fuit conculcauere, & miserandam quãdam cõfusionis colluuiem introduxere. Iacet apud vestros, contempta legũ seueritas, religio oppressa est, mos maiorum sublatus, nulla pietas, metus nullus, nullus pudor amplius tenet vestros, quia ablata sunt omnia, quibus tanquam vinculis quibusdam continebantur homines in officio. Vnde tanta mox subsecuta est insolentia & temeritas, vt vinculis omnibus diruptis aliorum possessiones inuaderent, ecclesias diriperent, monasteria excinderet, monachos expellerent, virgines Deo sacras polluerent. Hinc deinde exacti ab ecclesijs suis veri episcopi, pastores & praelati, violenter occupatum & inuafum est ius alienum, Episcopi & ecclesie præpositi superbissimè contempti. Hinc etiam tam graues, tam multæ & variæ in Papam, episcopos, & vniuersum Ecclesiasticum ordinem contumeliæ & calumniæ, quam impudenti ore tam publicè quàm priuatim, dixerunt;

scripse.

D
scrip
omit
mife
men
clesia
nibu
nostr
appre
nequ
tribu
Deni
ctum
risori
tonic
pos, d
fia. N
tes rit
quas
& app
sunt, n
furas,
Temp
magin
calices
charif
panas

scripserunt, cantarunt & pinxerunt, ut
omittam interim sacrilegia quæ com-
miserunt, quando nec venerandis œcu-
menicis concilijs, nec sacrosanctis ec-
clesiæ sacramentis, publicis sacris, solen-
nibus cærimonijs, receptis religionis
nostræ obseruationib⁹, diebus, ieiunijs
approbatis ecclesiæ consuetudinibus,
neque demum ipsis ecclesiæ priscis pa-
tribus atque doctoribus pepercerunt.
Denique quid incontaminatum & inta-
ctum reliquere? Hinc etiam est illa de-
risoria Martini Lutheri vox, qua in reu-
tonica quadam exhortatione ad episco-
pos, deridet omnes cæremonias eccle-
siæ. Nam postquam triginta septem par-
tes rituum & obseruationum nostrarū
quas fictæ & simulatæ seu pharisaicæ
& apparentis dicit esse Ecclesiæ, recen-
suit, nominatim rursus adnumerat, Ra-
suras, Casulas, Albas, Cappas, Sacella,
Templa, altaria, lumina, candelabra, i-
magine, vexilla, thuribula, baptisteria,
calices, reliquiarum & augustissimi eu-
charistiæ sacramenti thecas, organa, cā-
panas, aquam benedictam, & similia,
quæ

Luther
reijcit ac
deridet
omnes cæ-
remonias
Ecclesiæ,

IOANN. SLOT. GEF.

que oīa irridet, & à sua ecclesia reijcit. Deinde adhuc plura superaddit, & irridenda ac reijcienda proponit, nempe quæ in quadragesima, & diebus festis à catholicis fieri solent. Cumq; multa huiusmodi enumerasset, dicit se cessare velle, eò quòd non posset omnia enumerare. Hisce & similibus magistri vestri exhortationibus factum est, vt omnes catholicæ cæremoniæ sublatae sint, q̄ altaria funditus diruta, aut sic squaleant neglecta, vt apud vestros nobiles, mundiora cernas equorum stabula, q̄ diuorum templa. Hinc est etiam, quòd sacra vasa vel direpta sint vi, vel clam ab apostatis sublata & conflata. Hinc est, quòd sacræ vestes versæ sunt, vel in diploides, & tunicas sacrilegorum, vel in ornamenta meretricum, aut perfidarum monacharum. Hinc est, quod multis in locis sic in diuorum imagines desæuitum est, vt ne signum quidem sanctissimæ & victoriosissimæ crucis gloriosissimeq; virginis Mariæ matris Dei, in templo manere sustinuerit, affirmantes ea idola esse, & nos ob id idololatrias esse cen-

DE
se cen
nulla
læ mi
cæ nu
lebrit
dicati
arum
suppl
crucis
ria au
quæ c
Et qu
onera
q̄ pau
maxim
impec
salutis
ferme
vanun
ere, ni
no, eti
tur. E
nostri
ex nu
seruar
iusq; p

DE RETI. FIDE ORTH. 114

se censendos. Hinc denique est, quòd
nulla apud vos sunt sacrificia, siue nul-
læ missarum oblationes, horæ canoni-
cæ nullæ, ieiunia nulla, nullæ annuæ ce-
lebritates sanctorum, Ecclesiarum de-
dicationes nullæ, imaginum & reliqui-
arum venerationes nullæ, processiones
supplicantium nullæ, nulla sacrosanctæ
crucis vexilla, nulla in templis lumina-
ria aut candelabra, breuiter, nihil eorū
quæ catholica seruat ecclesia. CACO.
Et quorsum opus est tot cæremonijs
onerare Christi fideles, quos expediret
quæ paucissimis grauatos esse oneribus,
maximè ijs quæ puriorem doctrinam
impediunt, atq; in quibus vanū est spē
salutis collocare. Cū itaq; cæremoniæ
fermentum sint purioris doctrinæ, &
vanum sit in illis spem salutis constitu-
ere, nihil omnino decedet cultui diui-
no, etiam si omnes cæremoniæ tollan-
tur. Et certè omnes cæremoniæ quas
nostri abrogarunt, aut abusus sunt, aut
ex numero illarum rerum, quarum ob-
seruantia sit libera, & potestati vniuscuius-
iusq; permessa. ORT. In cæremonijs
pro-

Ceremo-
niarum
necessitas
& utilitas
Sine cere-
moniis fri-
get cultus
Dei.

profectò, quisquis reposuerit spem sa-
lutis, longè fallitur. Nec nos astruimus
in eis salutis anchoram figendam esse,
sed tamen affirmamus eas haud quàm
inutiles esse. Nam fidem nostram pro-
mouent, suntque doctrinæ & fidei pro-
pria exercitia, & valent plurimum ad
cultum Dei promouendum. Tolle si-
quidem eas ab Ecclesia, & apud maxi-
mam Christianorum partem, Dei cultû
extinxis. Eiuscemodi enim cæremoni-
ijs, ea quæ viget in Christianorum pe-
storibus diuini cultus scintillula (quâ-
quam sit pertennis) nutritur tamen &
fouetur. Ad quas nisi cogerentur Chri-
stiani, cultus Dei propediem, aut nul-
lus, aut certè quàm frigidissimus futu-
rus esset, sequereturque magna & con-
fusa rerum omnium discordia. Quod
vestris vsu uenisse minimè negare po-
tes. Nam mox vbi catholicas cæremoni-
as sustulerunt, tanta confusio atque dis-
cordia subsequuta est, vt tot figuren-
tur ritus colendi Deum, quot essent
pseudoconcionatores, populus autem
tanquam oues sine pastore non secus
atque

atque
ut ne
vos c
stans
magn
tes no
Porro
quas v
se, aut
obser
stræ p
audes
mum
lebrat
(quor
crific
aut in
nemo
es fest
tum e
ordina
ordina
stica, c
nem d
runt, n
uantia

DE REL. FIDE ORTH. 115

atque bestia confusim degebant, pro-
ut nec in hunc vsq; diem, vllus est apud
vos ordo, sibi cum vera deuotione con-
stans. Quanquam ob iam dictā causam,
magnam cæremoniarum partem volen-
tes nolentes reassumere compulsi sitis.
Porro q̄ dixisti omnes cæremonias,
quas vestri abrogarunt, aut abusus fuis-
se, aut ex numero illarum rerum, quarū
obseruantia sit libera, & potestati no-
stræ permessa, non video qua fronte id
audes asserere, cum euidenter falsissi-
mum sit, nisi fortè velis dicere, missæ ce-
lebrationem, & sacramenta ecclesiæ,
(quorum bonam partem vnà cum sa-
crificio missæ abrogarunt) libera esse,
aut inter abusiones reijciendā. Quod
nemo catholicorum dixerit. Deinde di-
es festos, ieiunia ab Ecclesia indicta, cæ-
tum ecclesiasticum per sanctos patres
ordinatissimè inroductum, gradus &
ordines clericorum, ministeria ecclesia-
stica, cœlibatum & obedientiam, & om-
nem disciplinam ecclesiasticam sustule-
runt, nunquid horū & similiarum obser-
uantia libera est, & potestati vniuscuius

Q que

IOANN. SLO. GEF.

que permiffa? erunt hæc omnia impij ab-
 ufus? Abfit. Si enim hoc admiferimus,
 iam liberum erit vnicuique abrogare
 quicquid voluerit, atque ediuerso fla-
 tuere quicquid libuerit, & nunquã po-
 pulus fibi conftabit, fed ad nutum ver-
 tiginofi capitis mutabitur, ac rotabi-
 tur. Quo quid abfurdius? Define igitur
 affirmare catholicas ceremonias à
 veftris abrogatas, aut abufus fuiſſe, aut
 poteftati ac libertati vniufcuiusq; per-
 miſſas. Et tamen vt donemus tibi, libe-
 ram fuiſſe harum rerum obferuantiam
 (quod tamen reuera tibi nunquã con-
 cedendum eſt) nunquid continuo lice-
 bit priuatis hominibus & ſubiectis, re-
 ſcindere aut abrogare, quod tanto om-
 nium populorum atque gentium con-
 ſenſu, tanta concordia, tamq; diurni tẽ-
 poris præſcriptione in Eccleſia bene &
 laudabiliter obferuatũ eſt atq; recep-
 tum? Planè D. Auguſtinus, ad inquiſiti-
 ones Ianuarij reſpondens, dicit non ſo-
 lum eſſe hærefim, ſed etiam inſolentiſſi-
 mam inſaniam. Nam inſolentiſſimæ in-
 ſaniæ eſt, huiuſcemodi rerũ obſeruari-
 ones

Recepta in
 Eccleſia
 non licet
 priuatis
 homini-
 bus reſcin-
 dere,

D
 ones
 quan
 tate
 ſi re
 mem
 que f
 paul
 Diui
 non
 am,
 cultu
 gas. V
 libro
 capit
 tes d
 tes: S
 uinar
 vtran
 diuin
 entia
 cui. V
 onem
 ferm
 defin
 uinar
 nunc

DE RETI. FIDE ORTH. 116

ones dicere inutiles esse in ecclesia Dei, quanto magis si quis eas priuata temeritate abroget, & in totum tollat? Quare si rectè sapere vis, temperandum tibi memineris ab eiusmodi prauis falsisque sermonibus. CA. Multis verbis paulò antè demonstrare nisus es, ex Diui Augustini sententia apud nostros non esse syncerissimam illam sapientiam, eò quòd vera sapientia, verus sit cultus Dei, quem nobiscum esse pernegas. Verùm idem Augustinus in eodem libro à te adducto, nempe 14. de Trinit. capite 1. Philosophi (inquit) disputantes de sapientia, definierunt eam, dicens: Sapientia est rerum humanarum diuinarumque scientia. Vnde ego quoque vtrarumque rerum cognitionè, id est, diuinarum atque humanarum, & sapientiam & scientiam dici posse; non tacui. Verùm secundum hanc distinctionem qua dixit Apostolus: Alij datur sermo sapientiæ, alij sermo scientiæ, ista 1. Cor. 12. definitio diuidenda est, vt rerum diuinarum scientia, propriè sapientia nuncupetur, humanarum autem pro-

Q 2 priæ

IOANN. SLOT. GEF.

priæ scientiæ nomen retineat. Ex cuius
verbis habes, sapientiam esse rerum di-
uinarum cognitionem. At cum rerum
diuinarum cognitio maximè ex sacris
sumatur scripturis, & nobiscum sint
scripturæ diuinæ impermixtæ ac puræ,
quas etiam nostri luculentissimè inter-
pretantur, nemini dubium quin vel sal-
tem hac ex parte sapientia ista nobis
competat. ORT. Nihil tibi prorsus hæc
obiectione patrocinator, quæ admodum
facile intelliges si reuocaueris ad men-
tem, quæ superius tibi dixi. Si enim me-
moria teneres ea quæ in primo libro ca-
pite 5. & 6. & per totum fermè quartum
librum demonstraui, haudquaquam
hanc objectionem hic mouisses. Cû itaq;
ex ijs quæ ibi dicta sunt ratiocinatio
tua absque vlllo negotio conuelli & dis-
soluti queat, te ad ea remittimus.

CAPVT V.

CAeterùm priusquam hoc collo-
quium finiamus, illud duco expen-
dendum, quod supra ex D. Augusti-
no citauimus, nimirum ad hanc sapientiam
cogno-